

„EDINOST“

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je •

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom iztekel je I. četvrt XIV. teč. našega lista. Vabimo zatorej naše gg. naročnike, da svojo naročbo o pravem času obnové, da ne nastanejo neredi v pošiljanju lista.

Opozorjamo ob enem gg. naročnike, kateri svoj dolg doslej niso še poravnali, da svojo dolžnost čim prej storé, kajti brez gmotnih sredstev ni napredka.

Cena listu je:

za vse leto . . . . gl. 6.—
za pol leta . . . . gl. 3.—
za četvrt leta . . . . gl. 1.50

Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne ozira.

Upravništvo „Edinosti“.

Občni zbor

trž. ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda dne 30. marca 1889. v prostorih „Slovenske Čitalnice“

(Dalje).

Med letom zbral se je Vaš odbor večkrat k sejam, v katerih se je razpravljalo o potrebnih ali koristnih zadevah naše podružnice. Pri teh sejah bil je navzoč gosp. prof. Mate Mandić, ki je odboru po svojih silah bil na pomoč.

Kakor v preteklem letu, obhajal se je tudi letos praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda dne 5. julija. Ta dan je bila pričujoča večina odbornic z otročiči našega vrta pri sv. maši, a pozneje obdarovalo se je otročiče v družbenih prostorih s sadjem, slaščicami in sladko pijačo.

Vaš odbor, znajoč kolika je revščina mej slovenskim elementom v Trstu, posebno v delavskem stanu, kateri pošilja svoje otročiče v otročiji vrt in v prvi razred ljudsko šole, napravil je tudi v preteklem družbenem letu v slovanske čitalnici „Božičnico“ in to z vrlo lepim, tako

rekoč sijajnim vspehom. O tem prepričala se je večina naših družabnic, o tem so nam priče stariši naših otročičev in sami otročiči, kateri se z hvaležnostjo in z veseljem spominjajo onega krasnega trenutka. Vsi otroci iz otroškega vrta in najpotrebnejši iz prvega razreda slovanske ljudske šole dobili so obleke, čevlje, sadja in drugih darov. K temu plemenitemu delu pripomogle ste večinom Vi, čestite družabnice in druge radodarne in rodoljubne osebe, koje so v ta namen žrtvovali: truda, denarja in blaga. Mej te dobrotnike naše in naše mladine štejemo v prvi vrsti blagorodnega gospoda in rodoljuba Franja Kalistra, ki je podaril v to svrhu 50 gl. Dovolite mi, čestite družabnice, da izrečem tudi na tem mestu vsem onim, ki so kaj žrtvovali za prelepo našo „Božičnico“ iskreno in presrečno zahvalo.

Kakor je razvidno iz teh kratkih vrstic in kakor bode posebno razvidno iz poročila gospodične denarničarke, imela je naša podružnica v vsakem oziru povoljen vspeh; z druge strani dostigla je nas baš v tem letu nenadomestljiva izguba. Umril je tečajem družbenega leta mož, nad čegar grobom plaka še vedno ženska podružnica. Zgubili smo vodjo in rodoljuba g. Lovra Žvaba, koji je bil posvetil svoje najboljšje moči naše podružnici. Njegove zasluge za naš narod sploh, posebno pa za našo podružnico ocenili so dostojno naši prvaki in rodoljubi, a odbor Vaš, da ranjkemu izkaže za njegove velike zasluge svojo hvaležnost in priznanje, podaril je v njegov spomin družbi sv. Cirila in Metoda primerno svoto. Pri nabiranju pa za njegov spomenik ni mogla in hotela podružnica naša zaostati za drugimi; ter je dragovoljno v ta namen odstopila majhno svoto. Prepričana sem, čestite družabnice, da Vam govorim iz srca, če Vas povabim, da izrazimo tudi tukaj, pri tako slavnostnem trenutku, svojo hvaležnost ranjkemu g. Žvabu, ter da vstanemo raz svoje sedeže in da vskliknemo njegovemu spominu: S l a v a !

Na njegovo mesto je stopil gosp. prof. Mate Mandić, ki nam pomaga pri našem delovanju.

Odbor naše podružnice razpravljal je v svojih sejah o tem, kako bi se priredila jedna ali več veselice v družbene namene. Do ugodnega vapeha ni mogel zahtevati priti, ker nam ni bilo mogoče dobiti primerne prostora za veselice. Za velike veselice moramo imeti tudi velike prostore in dobre sodelovalne moči. Prostori so pa — kakor Vam je znano, — v Trstu redki, in ako so primerni, so tudi jako dragi. V dvojbeni ali nesigurni špekulaciji se ne smemo podajati, ker bi mi v-ako mogoče gmotno izgubo silno občutili. Upam pa, da to kar ni bilo mogoče sedanjemu odboru, se posreči prihodnjemu, a znam, da mu v tem želimo vsi najboljši vspeh.

O gmotnem, dotično denarnem vspehu naše podružnice bode Vam poročala gospodična denarničarka, jaz izražam le nadejo, da bode, čestite družabnice, tudi v tem oziru zadovoljne.

Kakor navadno, podpiralo je tudi letos našo podružnico slavno društvo „Slovenske Čitalnice“, ki je o raznih prilikah in za vsako sejo odstopilo svoje prostore. Nadalje podpiral nas je tudi časopis „Edinost“, ki je vedno prinašal razna vabila in poročila brezplačno. V imenu odbora izrekam tukaj presrečno zahvalo naše Čitalnici in uredništvu „Edinost“ na rodoljubnej podpori.

Poprej nego končam, veže me dolžnost Vas prositi čestite gospe ingospodične, da tudi naprej vedno neutrudno in neustraheno delujete v prosep našega plemenitega društva. Zedinjenimi močmi, z neutrudnim delovanjem, in rodoljubnim požrtvovanjem dosežemo svoj človekoljubni in plemeniti smoter.

Dolžni smo vsi, ne samo odbor, ampak vsaka izmed čestitih družabnic delovati v to, da povzdignemo naš bedni in nevoljni narod, da mu pomagamo stopiti na noge, da ohranimo mladi slovanski življenj v Trstu in okolici. Vsaka dru-

žabnica in vsaki prijatelj našega naroda ima sveto nalogo iskati novih udinj, novih dobrotnikov naše podružnici. Vsaka izmed nas ima in mora skrbeti, da se naša misel širi, da dobiva vedno in neprenehano nove podpore in nove moči.

Ako se bode tako delovalo, prepričana sem, da se bode videlo v kratkem času sad našega truda in požrtvovalnosti, a mi bodedo veseli, zadovoljni i z čisto vestjó lahko rekli:

„Kar se je moglo storiti, to se je storilo!“
(Konec prih.)

Lahonska doslednost.

(Konec.)

Zadnjič smo nekoliko opisali, kakšen upliv imajo Židovi v Trstu ter izrekli, da oni pred vsem gledajo uplivati na časnikarstvo, kajti preverjeni so o časnikarske moči. Vsakdanja skušnija nas podučuje, da se v tem nismo varali.

Židovstvo v Trstu si je pridobilo velikansko moč, koje kaže v nenavnosti in političnej popačenosti splošnega tržiškega žurnalizma. Žid dobro ve, zakaj podpira lahonsko stranko in mišljenje. Slovenec je preveč udan svojej starodavnej veri in prepričanosti, da bi postal židovski namjenik, duševni tlačan.

Slovenski državnozbornski poslanci se ne smejo zategadelj nikakor plašiti lahonskih marnj in plev. Z dokazi lahko vladi predočijo krivico, ki se godi njenim sorjakom po teh pokrajinah. Saj jim lahonski poslanci svojih trditve ne morejo dokazati z drugim, kot s praznimi besedami in frazami, ki se razprše in uničijo, ako jim pogledaš nekoliko bolj v oči.

Pri tem pa ne bijejo v obraz samo resnici in zdravemu razumu, ampak čestokrat oporekajo še celo samim sebi. Resnico te trditve kaže nam nelogičen odgovor poslanca Luzzatta na temeljito razpravo našega dra. Ferjančiča.

PODLISTEK.

Sprememba v Kurji Vasi.

Spisal Ivo Trošt.

(Dalje.)

Preteklo je tako nekaj let in Primčev študent pride domov iz „česte“ šole. Oče njegov imel je obilo posestva. Bil je prvi kmet za županom. Malo časa potem dobilo je vse gibanje v vasi drugo strugo. Ljudje so vedeli, da župan prav ne gospodari, da malo, ali prav nič ne zna in še mnogo enakih stvari. Ko Gropa zvé, odkod prihajajo vse te novice, pokliče Primčevega „fanta“ k sebi („študent“ zdelo se mu je prečastno), da vidi, kako ima „pisavo“. S tem se je baje hotel osvedočiti, če res toliko zna in ve, kakor ljudje po vasi govore. Občinski sluga se vrne ter pove županu nekaj, da je župan čudé se zavlekel: „Ka-a-aj?“, nato izbuljil oči, nategnil obraz, napel nosnici, slednjič pa vender prikril svoje čute ter rekel slugi s prisiljeno mirnim glasom: „Dobro!“ Studenta Antona Primca ni. — Županu je poslal odgovor, ki ga je zelo presenetil.

Minilo je nekaj mesecev, skoraj leto dni. Županu je potekla doba, pastirovanju njegovem bližal se je konec, bližala se je nova volitev. Gropa ni vedel, kaki hudourni vetrovi tirajo pogubonosne oblake nad njegovo čestito glavo. Misli je menda, da pojde vse po navadi, kakor po lestvi. Ali Bog je hotel in ljudje nasprotniki so delali drugače. — Gropa je počakaval vsak večer ljudi s polja se vračujoče pred hišo ter vsacega povprašal to in ono. Tega je poklical na stran in mu nekaj zašepetal na uho, onemu je povedal to in ono, drugemu je zatrjeval, da sta stara prijatelja in ko mu je mož volilec prikimal, dodal je:

„No, vidiš, tako je prav, saj smo domačini. Za domovino!“ Spomeniti moram, da je razumeval Gropa v pojmu: domovina, eminentno le Kurjo Vas.

Toda pri vsi svoji „fini politiki“, kakor je sam trdil, da jo ima, imel je skrivnega sovražnika in sicer prav hudega sovražnika v osebi Matije Krošnjarja. Ta je bil uže večkrat izjavil in tudi pri občinskih svetnikih deloval na to, da treba plot pri „županovi ogradi“ podreti. Uzroke znal je le on sam. Kedar so Gropu kaj tacega

omenjali, izrazil se je brez „fines“ prilično tako-le: „Vidite no, vidite! Kdor ne more plota preskočiti, proleze pa počasi čezenj.“ To je čestito obveljalo. Druga pa je zapela sedaj. Krošnjar se je zarotil, da mora župan plot odstraniti, sicer je odžupanil na veke. Anton Primec, ali „Primčev študent“, kakor so mu še vedno rekali, pravil je ljudem nekaj, kar ni Gropu prav prijetno odmevalo po ušesih. Po njegovem trudu osnovali so si uže pred meseci „bralno društvo“. Ljudje so redno zahajali v čitalnico ter marljivo čitali. Kurjevaščani sicer niso najbolj „trde glave“. Kako reč umó prav hitro, druge zopet ne . . . Kmalu so se jim oči odprle, da so videli v Grogovem županovanju marsikaj, kar je videl in za kar je vedel prej le Gropa sam, ali pa še on ne.

Mej mnogobrojnimi nasprotniki pojavil se je v nasprotnem taboru tudi Miha Bohne. Uže prej je povedal Gropu, kako gorko in grenko o napačnem njegovem gospodarstvu: kako je delal „pod roko“, da so dali Kurjevaščanom gozd poldrugo uro hoda od vasi, namestu takoj za volom; kako je prejemal in gnjavil piščance

ter se mastil s klobasami, ko so županjo prejemali odškodnino še od francoskih vojsk. . . .

Ker je Bohne za našo povest sila imenitna oseba, moramo še nekaj povedati o njem. Bohne je bil v Kurji vasi posestnik, pa ne velik, ker se je bolj ukvarjal z mešetarstvom. Bil je skoraj le mešetar. Kakor imajo mešetarji sploh gladek jezik, ni se niti njemu tožilo govoriti. Tega „rokodelstva“ se ni nikjer učil. Govoril pa je počasi, razločno in mogočno, imajoč obligatno nikotinovo naslado v ustih. Najslavnejši dan njegovi neprepričli čistilakomnosti bil je tedaj, ko so ga izvolili občinskim odbornikom. Prej je vedno hodil mešetarit, ko se ga je prišla pa ta čast, vzdržal se je nekoliko semnje, rekoč: „Ne spodobi se in sramotilno bi bilo, ker sem občinski „mož“! Ko so se ti časti prvotni robovi nekoliko opilili, sosodje pa in Bohne jo tudi uže nekoliko pozabili, zabasal je nekoliko večjo množino omenjene naslade v usta ter spet zlezal mej volovske repove.

(Dalje.)

Zadnji omenja žalostnega stanja šol na Primorskem in splošnega proti-slovenskega položaja. Da svojo trditev podpre, navaja n. pr. prepoved slovenskega napisa na mrtvaškem spomeniku na grobu odličnega slovenskega rodoljuba.

Luzzatto mu odgovarja s tem, da se Slovincem v Trstu godi bolje nego Lahom, kajti imajo neč 11 slovenskih šol, čeprav jih je (Slovincem) samo 20.000, v tem ko ima nad 100.000 Italijanov samo 9 šol! Mestni magistrat pa ni neki odrekel slovenskega napisa na spomeniku radi družega, nego samo zato, ker se mu je predložil slovenski napis, kojega ni noben magistratni uradnik razumel. Ako imamo 11 slovenskih šol, dosledno je pač, da nas je tukaj v veliki množini. Vse te šole neso pa menda vredne piškavega oreha, kajti dosedaj se ni v njih nikdo še toliko v slovenščini izuril, da bi znal lahonske gospodi raztolmačiti prost slovenski napis, ali da bi bil spoznan vrednim, da se ga vsprejme v službo na mestnem magistratu!

Iz vsega tega pač ne sledi drugo, nego, da so Slovenci v Trstu in okolici uboga raja, kajti akoprav obsegajo dobro tretjino vsega prebivalstva, nemajo v mestnej upravi niti jednega uradnika, ki bi bil več slovenskemu jeziku. Vsakdo bode priznal, da to ni pravično, ali Lahoni takšno ravnanje smatrajo — pravičnim in ravnopravnim ter se celo s tem krivičnim vedenjem nesramno ponašajo pred vlado!

„E se non ridi, di che rider suoli?“

Šolstva, dobrega šolstva, nam je tu živo potreba. Narod brez lastnih šol je „i m a g o m o r t i s“. Bati se nam je, da sovražnikom popolnoma podležemo, ako ne razvijemo narodno šolstvo, namreč takšno, katero potrebam in težnjam naroda popolnoma zadovolji. Na katerega izmed dveh tukaj prebivajočih elementov se sme vlada trdnješe zanesti, je pač očitno iz vsakdanjih pojavov v časnikih, knjižurah in javnem življenju. Res, da obsegajo Italijani premožnejši del tukajšnjega prebivalstva ter primerno prinašajo vladi tudi koristi; ali pri tem — javno menenje nam tega ne taj — razvite so uprav med Italijani čudne tendence, nasprotne vladi in javnemu miru.

Irredentizem je tukaj očiten in delovanje Lahonov v drugo ne cika, razven v to, da to protiavstrijsko sekto čem bolj razširi in enako menenje utrdi.

Lahoni in celo njih prvak „Independente“ — dvomnega značaja — obsojajo slovenske poslance ter jih dolže ovaduštva, ako se drznej v državnem zboru česa o tem omeniti. Naravno je pa, da stare rane, ako jih odpreš in raztrgaš, največ bole.

Lahoni pač neradi poslušajo, ako se jih kaj tacega po pravici obdolži in poslanec Luzzatto je še celo tako „šaljiv“, da v državnej zbornici nagajivo odvrne, da bombe in petarde, ki se tukaj mečejo v velikansko nevarnost javnega reda in prebivalcev sploh, prihajajo iz Napolja in Rima! Kaj prav za prav razumemo pod besedo irredentizem, ako ne cikanje v Rim in Napolj? Ako bi lahonska gospoda ne imela nikake zveze tam doli v laškejšornji, bi se menda ne našlo tudi tam somišljenikov in nevarnih nagajivcev.

To vse je očitno; javno menenje to potrjuje; vlada in policija se je o tem uže pričela, a Lahon še hoče tajiti in kazati svetu belo, kar je črno! Vse ono slepenje in laži, ki jih Lahoni kopičijo po svojih listih, so le prah v oči pametnim ljudem.

Ako Slovenci tirjamo svoje pravice, ne kratimo pač onih družih narodov. Slovan je mirne naravi, ako ni izzivan; pušča ti, da se drugi po svoje razvijajo, a zahteva tudi, da se i njemu deli pravica.

Ravnopravnost v Avstriji je sicer težko izvedljiva v vseh svojih podrobnostih. Težko, da kedaj pride do popolnega zadovoljenja vseh narodnostij, kajti preraznovrstne so zahteve. Izvesti se pa dobroznani §. 19. državne ustave vendar enkrat mora, kajti

občne razmere stališča Avstrije in nje utrdba to tirjajo. Gotovo pa nismo slabi proroki, ako z g. dr. Gregorcem prorokujemo, da do ravnopravnosti v Avstriji mora priti še v teku tega stoletja! L.

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru 11. marca 1889. (Dalje.)

Gospoda moja! Dovolite mi, da spregovorim nekaj besed o tem, kako je s tem mirom v deželi. Na Koroškem je družba sv. Mohora, slovensko društvo, katero si je stavilo za nalogo, izdajati slovenske knjige poučnega, zabavnega, verskonavnega značaja. Ta družba je imela, ko sem zadnjič govoril o njej, 35.000, danes pa 45.000 članov. To društvo daje svojim udom po pet ali šest knjig, večjih in manjših; izdaja za vse prebivalstvo slovensko 1/4 milijona knjig na leto in samo v Koroškej razdeli nad 20.000 teh knjig mej člane. To društvo, očitno kulturno društvo prve vrste, (Klici na desni: Res je!), za katero nas zavida vse nemško prebivalstvo samo, bode v oči Nemce na Koroškem in to je dokazal dr. Traun, ki je pred nekaterimi leti v deželni zboru stavljal interpelacijo radi tega društva, (Poslanec Vitezić: Čujte!) ter je hotel vreči s tečajev. Pa so tudi drugi momenti, ki kažejo, kak je ta mir na Koroškem. Dovoljite mi, da se poslužim izjav iz virov popolnem neskaženih, ki zavzemajo vsi izključivo nemško stališče. Ko je trgovec iz Št. Vida iskal po „Klagenfurter Zeitung“ učenca zmožnega nemščine in slovenščine, pisale so „Freie Stimmen“ (čita): „Slovenska propaganda. Skoro ne bi verjel ušesom. (Čujte! Čujte! na desnici. Poslanec dr. Trojan: To je toleranca!) V starem koroškem mestu Št. Vidu naseljen trgovec Oblesak išče po „Klagenfurter Zeitung“ učenca, ki govori nemški in slovenski. (Poslanec dr. Trojan: čujte, to je toleranca — Klici na levi: Mir! — Poslanec dr. Trojan: Varujem govornika pred ertanjem!) Zastonj vprašamo po slovenske okolici tega starega nemškega mesta, pa gospod Oblesak uže mora to bolje vedeti in dobro trgovati s šentvidskimi Slovenci. Za Nemce so tu vsaj tudi nemški trgovci.“

Ko je v septembru lanskega leta neko Ljubljansko društvo imelo neko slavnost, se je tudi deputacija iz Koroške udeležila te slavnosti in o tem piše, da navedem drug vir, „Deutsche allgemeine Zeitung“ v Beljaku (čita): „Slavnosti Sokolove udeležila se je tudi deputacija Slovincem iz Beljaka. Tu se uže res vse neha. (Čujte! čujte! in živahen smeh na desnici.) To je uže vrhunec predrznosti. (Čujte! Čujte! na desnici.) Ta deputacija je obstala iz gimnazijskega profesorja, dovolj znanega zaradi njegovega veselja za agitovanje, in iz tukajšnjega trgovca. Dotičnemu trgovcu, kateremu, kakor se kaže, nemški zrak ne ugaja, svetovali bi, da naj se preseli v veličastno Ljubljano. To bi utegnilo biti bolj zanj. Tukajšnje izključno nemško prebivalstvo se vedno bolj zaveda v narodnem oziru in bi utegnilo začeti kupovati samo pri nemških trgovcih, ne pa v taci prodajalnicah, katerih lastnik je nasproten narodnim težnjam našim.“ (Poslanec dr. Trojan: To je ščevanje!) Tak je mir na Koroškem. (Klici na levi: Po časnikih!) — res, po časnikih, kakor se mi kliče. Ko je nedavno občina, ki je poprej imela nemški zastop, se preobrnila in dobila slovenski zastop, to je bil hrup, ki je kazal, kakšen je mir na Koroškem; ta občina je sv. Štefan na Zilji. Nedavno je zmagalo prebivalstvo slovensko in s to zmago zginila je ortsgrupa nemškega šulferajna, ki je bila ondu. Dokler je tam vladala nemško-liberalna večina, uklanjali so se iz samega spoštovanja pred prosvetljenimi kmeti.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Knez Schwarzenberg lotil se je težkega dela, skleniti z Nemci na Češkem kompromis ter je pregovoriti, da zopet vstopijo v deželni zbor. Staročeška glasila so polna hvale knezu Schwarzenbergu in fevdalni stranki, o kateri pravijo, da si je pridobila premnogo zaslug za češki narod. Staročeški žele, naj Nemci vstopijo pod istimi pogoji v deželni zbor, pod katerimi so vstopili 1879. leta v državni zbor, t. j. oni ne zahtevajo, da se odrečejo svoji ustavoverni politiki, kakor se tudi fevdali in Čehi niso odrekli svojim političnim načelom, vstopivši v državni zbor; Čehi želé samo, naj Nemci pošiljajo svoje poslance v deželni zbor.

V državnem zboru je na dnevnem redu proračun finančnega ministerstva. Razprave niso še posebno živahne, levičarji so že v splošnej debati dovolj krepko povedali svoje mnenje o njega finančni politiki ter sedaj samo premlevajo, kar so uže večkrat povedali. Bolj nego s troškimi dnevnega reda, bavijo se poslanci z ministroma Taaffejem in Gaučem. Oba sta bila te dni v avdijenci pri cesarji in ko se je Gauč vrnil, opazili so, da se je jako dolgo razgovarjal s knezom Lichtensteinom. Iz tega sklepajo nekateri, da je vlada ukrenila še letos predložiti kak zakonski načrt o šoli. Skleneno je tudi sklicati zbornico po velikej noči še najmanj za dvajset dni. S prva se je vlada temu nekoliko upirala, sedaj pa se je udala, ker se je nabralo toliko gradiva, da bi ga ne mogla zbornica drugače ovladati. V tem izrednem zasedanju pridejo na vrsto uže založeni in zazobljeni zakonski predlogi, kakor n. pr. o zgradbi nekih manjih železnic v Galiciji, zakon o preuredbi hisnega davka na Tirolskem itd. Gradiva je mnogo in izvestno je, da bode zasedanje podaljšan; natančnejši program pa ni še sestavljen.

V ogerskem državnem zboru je po treh mesecih naposled zvršena razprava o novem vojnem zakonu. Zakon bode predložen zbornici magnatov, ki bode pa delo brez dvojbe hitro zvršila. Potem bode zakon predložen tudi avstrijskej gospodске zbornici.

Vnanje dežele.

Kraljica Natalija je g. Vasiljeviću izjavila, da se nikakor ne misli mešati v politiko, ker noče delati regentom neprilik. Rada bi se vrnila na Srbsko, a v tem se popolnoma udaje regentom ter ne stopi na srbsko zemljo, dokler jej ti ne dovoli. Kraljica se živo zanima za razmere v domovini ter obžaluje, da je Milan odstopil. Rada bi nadzorovala sama odgojo svojega sina, zato bi se rada vrnila na Srbsko. Ako se pa to zgodi, ne bode stanovala v kraljevem konaku, ampak da si graditi letovišče blizu Topčidera, od koder hoče voditi odgojo svojega sina. Od kralja ne mara nobene dotacije, ker ima dovolj svojega premoženja, da zamore svojemu stanu primerno živeti. Da bi zopet pričela pravda o razdruženju zakona, na to niti ne misli. — Srbska vlada je sklenila spojiti poslanstvo dunajsko in rimsko ter bode za naprej dunajski poslanik opravljal sam obe službi. Prav tako je spojilo francosko in angleško poslanstvo ter bode ta posel opravljal poslanik v Parizu. Kakor se vidi, hoče sedanja vlada štediti. Da v resnici kaj prištedi, pričela je pri vojski in pri najvišjih službah, dočim nekatere druge vlade pričenjajo varčevati pri diurnistih in najnižjih uradnikih.

Kneza Koburga so, kakor pišejo nemški listi, spremili z veliko častjo in slavo na kolodvor, ko je odhajal iz Plovdiva. Vse, kar je v mestu odličnega, se je neč udeležilo te slave; vojaki so delali špalir do kolodvora; to pa menda bolj iz družih ozirov, nego v samu počast. Knez Koburg je daroval nekoliko denarja za šole in v druge koristne svrhe. Na potu v Sredec je bil pa posebno dobre volje.

V vagonu vsedel se je s spremstvom koj za vizo ter je napil v bolgarskem jeziku na gospodarski razvoj Bolgarske. K temu imajo pripomoči Bolgarske v prvič železnice, katere je on, Koburg sezidal. — Ako mu nikdo ne pokadi, mora vbogi knez sam sebe hvaliti. — Na kolodvoru v Sredecu čakali so ga ministri itd., vse navdušeno, vse najboljše volje. A nekaj se nam pa vender čudno zdi. Komaj je knez Koburg obrnil hrbet svojim zvestim podanikom plovdivskim, uže je začel izhajati v tem mestu protidinastičen list „Rodope“. Ta faktum nam priča, da je ljubezen in udanost Bolgarov Koburgu nasproti večja v dunajskih listih, nego pa v resnici in da moža čakajo še nemila iznenadenja!

Na Francoskem je v četrtek nastopil svojo službo nov državni prokurator, ki je odločil sodno postopati proti Boulangerju. Ko je ta hrabri in še bolj širokoustni general izvedel, da se vlada ne šali, ter da resno misli izpeljati svojo nakano ter je v to ime koj izbrala novega prokuratorja, popihal jo je čez mejo v Bruselj. Iz Bruselja poslal je svojim listom nek proglas, v katerem pravi, da nikakor noče stopiti pred senat, ter se zagovarjati pred sodniki, ki so vsi ničevi ljudje; on hoče odgovarjati narodu. Take širokoustne fraze siplje Boulanger, ki ga pa nikakor ne morejo oprati pred svetom. Tak je slavni junak, ki se je nekdanj samozavestno bil ob prsi ter kričal, da se še nikdar ni umaknil nobenemu sovražniku, da se nikogar ne boji itd. Sedaj pa ga ni sram pobegniti iz dežele, da si obvaruje kožo, ker ve, da bi se ne mogel in ne znal zagovarjati. Nekdanj je oblastno izjavil, da bi narod z naskokom vzel ječo, v katero bi ga vlada zaprla. Ves Paris, ves svet je vedel sedaj, da ga vlada hoče zapreti, a nikdo se ni ganil zanj. Boulanger je to videl, zato je je pobral, Francija pa si lahko malo oddahne; enega nemirneža ima manj. Vlada bode pa bržkone kljubu temu sodno postopala proti njemu. — Ta teden je bil pri nemškem poslaniku obed, katerega se je udeležil predsednik republike Carnot, več ministrov in vsi diplomatični zastopniki.

Iz Afrike je došla za Italijane vesela vest; abisinski kralj (Negus) je umrl. Ker nema otrok, lahko navstanejo notranji boji. Za prestol se pogajata dva pretendenta, Menelik in Debeb. Italijani se nadejajo, da stopi Menelik na prestol, ker ima vojsko za seboj in ker je bogat. To bi Italijanom bilo drago, ker je Menelik njih prijatelj in bi potem, vsaj po njih sodbi, mirno uživali svojo posest v Masavi.

V nemškem državnem zboru razpravljajo zakon o preskrbljenju starih delavcev. Imajo se ustanoviti posebne blagajne, iz katerih bi stari in onemogli delavci dobivali na stare dni podporo. Po vladnem predlogu bi imeli pravico do te podpore še le 70 let stari delavci. Svobodomiselniji poslanci zahtevajo, naj se zakon predrugači tako, da bi 60 ali vsaj 65 letni delavci dobivali to podporo. No, ti predlogi so propali in obveljal je vladni načrt. Koliko bode delavcem s tem pomagano, si lahko vsak misli.

Domače vesti.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu podaril je g. Luka Serežin od sv. Jakoba for. 1; pri Mavriču v gostilni o istej priliki nabrali so rodoljubi 62 novč. Naš rodoljub g. Serežin obljubil je tudi prijateljem, da pristopi k delalskemu podpornemu društvu kot podporni ud. Vgledali se v njega tudi drugi naši rodoljubi.

Za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu nabrala je blagor. gospa Marija Skrinjar na Grahovem for. 4.50. — Za isto podružnico nabrale so nekoje družabnice v Trstu „pri kavi“ 1 for.

